

ÖZET: Başkanlığımıza bağlı dini yüksek ihtisas merkezleri ve eğitim merkezlerinin Başkanlıkla yazışmalarının Valilik kanalıyla yapıp yapılmayacağı hususunda. (09.01.2020-E.33659)

Bilindiği gibi 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında; “Başkanlığın taşra teşkilatı, il ve ilçe müftülükleri ile doğrudan Başkanlığa bağlı dinî yüksek ihtisas merkezleri ve eğitim merkezlerinden oluşur.” hükmü bulunmaktadır. Söz konusu hükümden, dinî yüksek ihtisas merkezleri ve eğitim merkezlerinin doğrudan Başkanlığa bağlı oldukları, bu sebeple il ve ilçe müftülüklerinin hiyerarşik yapısı içinde değerlendirilemeyecekleri anlaşılmakta olup, bu durum anılan merkezlerin Başkanlıkla yazışmalarının doğrudan Valilikler kanalı ile yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Nitekim 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 4 üncü maddesinde il genel idaresinin başı ve merciinin “Vali” olduğu belirtilmekte; aynı Kanunun 8 inci maddesinde ilde görevli memurların tayini ile görev yerlerinin tespitinde genel olarak Valinin yetkili kılındığı, 9 uncu maddesinde Valinin adli ve askeri teşkilat dışında kalan bütün Devlet daire, müessese ve işletmelerini, özel işyerlerini, özel idare, belediye ve köy idareleriyle bunlara bağlı teknil müesseseleri denetleyip teftiş edebileceği, ilde Cumhurbaşkanının temsilcisi ve idari yürütme vasıtası olan Valinin bu sıfatla ilin her yönden genel idare ve genel gidişini düzenlemek ve denetlemekten sorumlu olduğu yönünde düzenlemeler yer almaktadır.

Anılan Kanunun 13 üncü maddesinde, Valinin Bakanlıklar ve tüzelkişiliği haiz genel müdürlüklerin il teşkilatında çalışan bütün memur ve müstahdemlerinin en büyük amiri olduğu; 18 inci maddesinde ise il idare şube başkanlarının birinci derecede, diğer memurların ikinci derecede sicil amiri olduğu ifade edilmektedir.

Yukarıda sözü edilen Kanun hükümlerinden, il genel idaresinin başı olan Valinin ildeki kurum ve kuruluşlar ile bu yerlerde görevli personel bakımından birçok konuda esaslı yetkilerle donatıldığı anlaşılmaktadır.

Valinin 5442 sayılı Kanun uyarınca ilde sahip olduğu bu yetkiler, Başkanlığımızın taşra teşkilatını ilgilendiren çeşitli mevzuat hükümlerinde de yer yer zikredilerek bu husus teyit edilmektedir. Nitekim 22.02.2012 tarihli ve 28212 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Diyanet İşleri Başkanlığı Disiplin Amirleri Yönetmeliği ekinde yer alan Disiplin Amirleri Cetvelinde, dini yüksek ihtisas merkezi müdürü ve eğitim merkezi müdürünün disiplin amiri olarak Valinin belirlendiği görülmektedir.

Ayrıca, 08.06.2011 tarihli ve 27958 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Valilik ve Kaymakamlık Birimleri Teşkilat, Görev ve Çalışma Yönetmeliğinin 7 nci maddesinin birinci fıkrasında; “Merkezi idarenin merkez kuruluşları ile il ve ilçe kuruluşları arasındaki yazışmalar valilik kanalı ile yapılır. Ancak, talep niteliği taşımayan veya valilerin bilmeleri gerekmeyen, hesap ve teknik hususlara, ayrıntıya ilişkin istatistikî bilgilere, bazı maddi olay ve durumların kaydına, tespitine, belirlenmesine, bilinmesine veya aksettirilmesine ilişkin yazışmalar, valilik kanalından geçirilmeden, il kuruluşları ile merkezi idarenin merkez kuruluşları arasında yapılabilir. Hangi evrakın bu nitelikte olduğu valilikçe çıkarılan İmza Yetkileri Yönergesinde belirtilir.” hükmü mevcuttur.

Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinden hareketle Başkanlığın taşra teşkilatı bünyesindeki dini yüksek ihtisas merkezleri ve eğitim merkezlerinin, Valinin başında olduğu il idaresine dâhil oldukları, bu nedenle Valilik tarafından yürürlüğe konulan İmza Yetkileri Yönergesinde aksine bir hüküm bulunmadıkça Başkanlık ile anılan merkezler arasındaki yazışmaların Valilik kanalıyla yapılması gerektiği mütalaa olunmaktadır.

**Diyanet İşleri Başkanlığı
Hukuk Müşavirliği**